

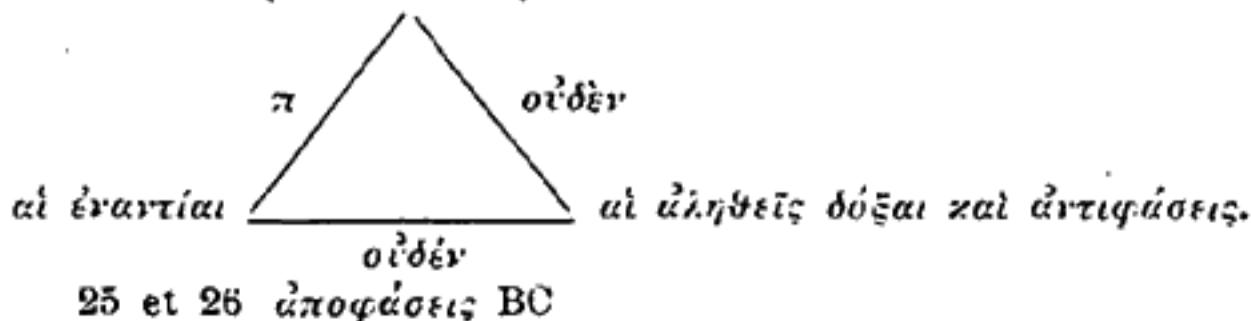
"Ωστ' εἴπερ.

Νῦν διορθεύεται: καὶ συμπεραίνει τὴν τοιαύτην ἀληθείαν δύον πρὸς τὸν λόγον περὶ οὗ καὶ ἡ πρέσβεις ἔν αὐτῷ. "Ωστε, φησίν, εἴπερ ἐπὶ τῆς δόξης οὕτως ὡς εἰργάζει καὶ δέδεικται ἔχει, διὰ ἐναντίας δόξας εἰσὶν αἱ ἐναντίως δοξάζουσαι, σύμβολα δέ εἰσιν καὶ εἰκόνες τῶν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ ἐν τῇ φωνῇ, ἀνάγκη καὶ τῇ φωνῇ ἐναντίας ἀποφάνσεις εἰναις τὰς | ἐναντίφ τρόπῳ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀποφάνομένχεις ἐπὶ μὲν τῶν καθόλου δοχῶν, ἡ ἐναντίως, τῇ ἀντιφατίκωσι | ἐπὶ δὲ τῶν ἀδιορίστων ἀπλώς ἥγουν ἀντιφατικῶς.

Φανερὸν δέ.

Ἐπειδὲ ἐν τῷ ἐπιγειρόματι ἔλαχεν, διὰς ἀληθής ἀληθεῖ δόξα
οὐδέποτέ ἐστιν ἐναντία, νῦν ἀποδείκνυσθαι τοῦτο. Τότε γάρ οὐκ ἀπέδειξεν,
ἴνα μὴ πολλοὶ σύγγενοι εἰν τῷ ἐπιγειρόματι. Καὶ πρῶτον τίθησι τὸ
συμπέρασμα τοῦ λόγου· δεύτερον, τὴν μεῖζον πρότασιν· τρίτον, τὴν
ἔλαχτονα καὶ τὴν ταύτης ἀπόδειξιν. Φησὶ τοίνυν δὲς φανερόν ἐστιν, διὰ
οὐκ ἐνδέχεται ἀληθής ἀληθεῖ ἐναντίαν εἶναι, οὔτε δόξαν, οὔτε λόγον.
Εἰτα τίθησι τὴν μεῖζονα· ἐναντίας μὲν γάρ εἰσιν αἱ περὶ τὰ ἀντικείμενα.
Εἰτα τίθησι τὴν ἔλαχτων αἱ δὲ ἀληθεῖς δόξας καὶ ἀντιφάνσεις ἥγουν λόγοι
οὐκ εἰσὶ περὶ τὰ ἀντικείμενα ἀλλὰ μᾶλλον περὶ τὰ αὐτά. Καὶ τίθησι
τὴν ἔλαχτων περιφραστικῶς· περὶ τὰ αὐτὰ γάρ, φησίν, οὐ περὶ τὰ ἀντι-
κείμενα ἐνδέχεται ἀληθεύειν τὸν αὐτὸν δοξάζοντά τε καὶ λόγῳ ἀποφαινό-
μενον. Εἰτα ἀποδείκνυσθαι τὴν ἔλαχτων λέγων, διὰς οὐκ ἐνδέχεται τὰ ἐναντία
ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ, ὡστε οὐδὲ ἄμφι εἶναι ἀληθής ἐνδέχεται.* Ἐναντία δὲ
νῦν λέγει τὰ ἀντικείμενα, τῷ τοῦ εἰδούς ὅνοματι τὸ γένος καὶ τὸν, ὡς ἐν
πολλοῖς εἴωθε ποιεῖν. Καὶ ἡ ἐκθεσίς τοῦ παρόντος λόγου ἐστὶ τοιαύτη.
Αἱ ἐναντίας δόξας καὶ ἀποφάνσεις εἰσὶ περὶ τὰ ἀντικείμενα. Ἄλλα αἱ συναλη-
θεύουσαι δόξας καὶ ἀποφάνσεις οὐκ εἰσὶ περὶ τὰ ἀντικείμενα διὰ τὸ μὴ
δύνασθαι ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ ἄμφι τὰ ἀντικείμενα, ὡστε μηδὲ συναληθεύειν
αὐτὰς δύνασθαι. Αἱ αἱρεῖσαι καὶ αἱ ἀποφάνσεις αἱ ἀληθεῖς οὐκ εἰσὶν
ἐναντίας ἀλλαγαῖς, καὶ οὕτως ἐπετεῖ διὰς ἀληθής ἀληθεῖ δόξα οὐδέποτέ
διατίνειν ἐναντία, οὐδὲ λόγος ἐναντίος ἐστὶν ἀληθεῖ λόγῳ. Καὶ αὕτη, ἡ ἀπό-
δεξίας καθόλου ἐστί, καὶ οὐ δεῖ ταύτην ἐφαρμόζειν τῇ μερικῇ ταύτῃ ὅλῃ
τοῦ παρόντος τμήματος, ὡς οἱ ἐξηγηταὶ βούλονται. | καθόλου γάρ ἀπο-

* περὶ τὰ ἀντικείμενα

25 et 26 ἀποφάνσεις BC

φηγάμενος τὰς συναλήθευσιςας δέξας καὶ ἀποφάνσεις μὴ εἶναι ἐναντίας, γύν ὑστερού, μετὰ τὸ συμπληρώμα τὴν προκειμένην αὐτῷ ὑπόθεσιν, ἀποδείχνυσι τὴν τοιαύτην πρότασιν, καὶ ἔτοι ἀληθῆς ὁ λόγος ἐπὶ πασῶν τῶν ἀληθευσουσῶν διοῖται καὶ προτάσεων, διότου ἂν γένους τύχωσιν οὕσαι, διὰ ἀδύνατον αὐτὰς ἐναντίας εἶναι.

5

Ζητήματα.

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐναγγώσει. Εὔχεται ποτέρα ἐστὶ μᾶλλον ἐναντία ἀπόφανσις, ἢ περὶ τῶν ἐναντίων κατηγορουμένων ὄμοίως ἔχουσα, ἢ ἢ περὶ τῶν αὐτῶν κατηγορουμένων ἐναντίως ἀποφανομένη. Καὶ δὴ δέξεται ἂν ἐναντιώτεραν εἶναι τὴν περὶ τῶν ἐναντίων κατηγορουμένων, διότι ὡς ἔχει¹⁰ ἐν τῇ φύσει, σύτως ἔχει καὶ τῇ τέχνῃ· ἢ γάρ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἐν τῇ φύσει φύσει φύσις ἔχει, διότι καὶ ἐναντίας αἱ ἐκ τῶν ἐναντίων ἀκρων μᾶλλον ἀντίκεινται, ἢ αἱ ἐναντίως ἀποφανόμεναι τίγονται αἱ ἀποφατικαί. Καὶ ἐν τῇ τέχνῃ ἄρα σύτως ἔξει. Ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Ἡ μεῖζων δείκνυται¹⁵ ἐν τῷ δευτέρῳ τῷ Φυσικῷ. Ἡ ἐλάττων ἐν τῷ πέμπτῳ τῷ αὐτῷ, διότι αἱ κατηγορεῖσαι αἱ ἐκ τῶν ἀκρων ἐναντίων μᾶλλον ἀντίκεινται.

Ἐτι, ὅπότεν πρότασις τις ἀντικέται διστι προτάσεσιν ἀμφοτέρων ψευδέσει καὶ ἢ μία περιέχῃ τὴν λοιπήν, καὶ οὐ τὸ ἀνάπταλον, ἢ περιέχουσα τὴν ἑτέραν μᾶλλον ἐστιν ἐναντία ἢ ἢ περιεχομένη. Ἀλλ' ἡ ψευδής πρότασις ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου κατηγορουμένου περιέχει τὴν ἑτέραν τῇ ἐναντίως²⁰ ἀποφανομένην περὶ τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, καὶ οὐ τὸ ἀνάπταλον. Αὗτη ἄρα καὶ μᾶλλον ἐναντία ἐστίν. Ἡ μεῖζων ἐστὶ φανερὰ αὐτόθεν. Ἡ ἐλάττων καὶ αὐτὴ φανερά, διτι τὸ πᾶς ἀνθρωπός ἐστι λευκὸς περιέχει τὸ οὐδεὶς ἀνθρωπός ἐστι μέλας, καὶ οὐ τὸ ἀνάπταλον.

Ἄλλα τούναντίον βούλεται ὁ Φιλόσοφος, καὶ αἱ τούτου ἀποδείξεις²⁵ τέθεινται ἐν τῷ κειμένῳ.

Καὶ αὐτὸς δὲ πρὸς τοῦτο τὸ ξύτημα λέγω, προσποτείθεις διτι ὁ Φιλόσοφος οὐ λαμβάνει ἐνταῦθα κυρίως τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ καθὸ ἀδιαφόρως ἔχει πρὸς τὴν ἀντίφασιν καὶ τὴν ἐναντιότητα, ὡς καὶ τῷ Ἀλβέρτῳ δοκεῖ. Τούτου τοίνυν προσποτείθειμενού, λέγω, διτι αἱ ἐναντίως ἀποφανομέναι f. 212 εἰσὶν ἐναντίαι μᾶλλον τῶν ἐναντίων, καὶ τούτου αἵτινεστι κατ' αὐτὸν τὸν Ἀλβέρτον, διτι τὰς κατὰ τὸ εἶδος ἀντικείμενα μᾶλλον ἀντίκεινται τῶν κατὰ τὴν ὄλην ἀντικείμενων. Ἀλλ' αἱ προτάσεις αἱ ἐναντίως ἀποφανόμεναι ἀντίκεινται κατὰ τὸ εἶδος, αἱ δὲ τῶν ἐναντίων κατηγορουμένων ἀντίκεινται κατὰ τὴν ὄλην· ὥστε καὶ τὸ συμπέρασμα. Εἰ δὲ λέγοις τις, διτι³⁵ αἱ τῶν ἐναντίων ἀντίκεινται κατὰ τὸ εἶδος, διότι τὸ κατηγορούμενον ἔχει λόγον εἶδους ἐν τῇ ἀποφάνσει, πρὸς τοῦτο λέγω, διτι τὸ εἶδος διπλοῦν ἐστιν· ἐστι γάρ τι εἶδος, διπερ ἐστιν ὥσπερ τις ὄλικὸν ἐν τῇ πρὸς ἑταῖρον

εἰδος παραθέσει, ὥσπερ ή ἕως πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἔχει· ἔστι δέ τι εἰδος ἔσχατον καὶ συμπλήρωτον· τὸ γοῦν κατηγορούμενόν ἔστιν εἰδεῖν τῷ προτέρῳ τρόπῳ· τὸ γὰρ κατηγορούμενον πρὸς μὲν τὸ ὑποκείμενόν ἔστιν εἰδεῖν ἀληθῶς, ἄλλα πρὸς τὸ εἰδος τῆς τοῦ λόγου συνθέτεως ὥσπερ τὸ ὑλικόν τί ἔστι καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ ὑποκείμενου ὅμοιος. Καὶ οὕτω διῆλον ἐτοίμασθαι τῷ προτάσσεως, τοιούτῳ λαμβάνεται· ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τρόπου τῆς ἀποφάνσεως, ἔστιν ἀπὸ τοῦ εἰδος· ἡ δὲ λαμβάνεται ἀπὸ τοῦ ἐναντίου κατηγορούμενου ἔστι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ὕλης.

Τότε φημὶ πρὸς τὸν ἔπειχερίματα· πρὸς μὲν τὸ πρώτον, ὅτι τῇ ἐλάττονι· τὸ δὲ συγχωρό· καὶ ἀκόρετον τῇ φύσει οὐ μόνον τῇ γῇ λέγομεν ἀντικείσθαι τῇ, γῇ, τῷ εἰδεῖ τὸ εἰδος, ἄλλα καὶ τὴν ἀπόφασιν τῇ καταφάσει· ἡ καὶ ἀληθῶς διεξ λέγεται, ὅτι ἡ ἐναντίότητα διπλῆ ἔστιν· τῇ μέν τις ἔστι κατὰ τὸ πράγματα τῇ δὲ κατὰ τὸν λόγον, καὶ ἐκατέρα τούτων διπλῆ. Ἐν μὲν δὲν τῷ πράγματι σύγχεται μεῖζων ἐναντίότητα εἶναι ἡ τοῦ ἐναντίου τῷ γῇ, τὸ δὲν ἐναντίου πράγματος· καὶ οὐδὲν ἀπόδον, διότι τὸ πράγμα τοῦ λόγου ἔστιν ὁ τρόπος τῆς ἀποφάνσεως· τῇ γοῦν τῷ τρόπῳ ἀντικείμενη τῷ πράγματι τοῦ λόγου ἀντικείσθαι δοκεῖ, καὶ οὕτω περισῷζεται καὶ ἡ τῇ τέχνῃς ἔμοιοτητα πρὸς τὴν φύσιν.

f. 212 πρὸς τὸν δεύτερον λόγον φημί, ὅτι τὴν μεῖζων οὐ δεῖ παραδέχεσθαι· τῇ γὰρ πᾶς | ἀνθρωπος τρέγει· δύο ψευδεῖς ἀντίκεινται· γῇ οὐδεὶς ἀνθρωπος τρέγει, καὶ τῇ οὐ πᾶς ἀνθρωπος τρέγει. Αὗται γοῦν αἱ δύο ἀποφατικαὶ ψευδεῖς εἰσιν, ὑποκείμενος τὴν καθόλου εἶναι ἀληθής, καὶ τῇ μία αὐτῶν περιέχει τὴν ἀντίκειται· καὶ δῆμως τῇ καταφατικῇ οὐ μᾶλλον ἀντικείται τῇ περιέχουσα τῇ τῇ περιεχομένη, ὅπ' αὐτῇ. Ἄλλα μᾶλλον τῇ περιεγομένη, τῇ οὐ πᾶς ἀνθρωπος τρέγει, ἀντικείται πλέον τῇ πρώτῃ τῇ περιεχούσῃ αὐτῇ, διηλογότες τῇ οὐδεὶς ἀνθρωπος τρέγει, διότι τῇ περιεχομένη ἔστιν ἀντιφατική, τῇ δὲ περιέχουσα ἐναντία, καὶ μᾶλλον ἀντικείται τῇ ἀντιφατικῇ τῇ ἐναντίᾳ, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τομήματι διηλον γέγονεν. Καὶ οὕτω λύσονται οἱ πρὸς τοὺναντίον λόγοι· ἐν τῷ παρόντι ξηρίματι, καὶ τῇ ἀληθειᾳ δεῖκνυται, καὶ οἱ καταψευδόμενοι τοῦ Φιλοσόφου ὡς γυμναστικῶς τῇ σοφιστικῶς περὶ τῇς ἐναντιώτεως τῶν ἀποφάνσεων ἐνταῦθα διελεγομένου ἐλέγχονται. Καὶ τοιμὴν αἱ πρὸς τὴν πράγματείαν τῶν προτάσσεων τὴν περὶ ἐρμηνείας λεγομένην ἐξηγήσεις, εἰ καὶ μὴ ἵκανως, ἄλλα καὶ ἀναρτῶς ἔμοιον καὶ ἵκανως τοῖς εἰσαγομένοις καὶ τῇ τῇ μετέρᾳ διηνάμει συμμέτρως ἀπεδόθησαν, ὥσπερ καὶ αἱ εἰς τὰς δέκα κατηγορίας, καὶ ἔτι πρὸς τούτων εἰς τὰς Πορφυρίου φωνάς· γάρ τιν Θεῷ πάντων εἴνεκα τῶν ἀληθῶν καὶ τούτου γῶν ἀναφέρουσιν: τότε:

† : Τέλος τῇς ἐξηγήσεως τοῦ Σχολαρίου εἰς τὸ περὶ Ἐρμηνείας τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλίου : †

μένιψ, γη ἐν ἀμφοτέροις γη κίνησις· λέλυται· ἐκ τοῦ τῆς κινήσεως ὅρισμα. Φανερὸν γάρ ὅτι ἐν τῷ κινητῷ ἐστιν γη κίνησις, εἰπερ ἐντελέχεια ἐστιν τοῦ κινητοῦ ὑπὸ τοῦ κινητικοῦ. Ἀλλὰ καὶ γη τοῦ κινητικοῦ ἐνέργεια σὺν ἄλλῃ ἐστίν, ἄλλα μία γη ἀμφοτέρην, ως μὲν ἀπὸ τοῦ ποιούντος ἐνέργεια λεγομένη· ως δὲ ἐν τῷ κινουμένῳ, πάθος μᾶλλον. Ἐνέργεια δὲ καὶ αὕτη, τὴν λέγεται, καθόσον καν ἔξωθεν ἔχει τὴν ἀρχήν, ἄλλ' ὑπὸ τῆς ἐν ἔκυρῳ φύσιν ἔχει τὸ κινεῖσθαι κατὰ τὴν σίκείαν ἐπιτιθειότητα:

Εἰπὼν δέ τις μία ἐστίν γη κίνησις ἀπὸ τοῦ κινουμένος ἐν τῷ κινουμένῳ, τὴν ἐνοχλουσαν τοῖς μὴ σύνταξις ἐκδεχομένοις ἀπορίαν διαρύσσει, γη λογικήν καλεῖ, γη ως ἐξ ἐνδέξιων προσευσαν, γη ως ἐν λόγῳ μόνῳ τὸ ποιῶν ἔχουσαν, τοι γη ως κοινοτέραν, καὶ σὺ προσεχής σύδ' ἐξ σίκείων ἀρχῶν.

Corrections.

<i>Page</i>	<i>ligne</i>	<i>au lieu de</i>	<i>lire</i>
5	18	σίτουν ... αἰς	εἴτουν ... αῖς
5	25	δ	δ
6	28		ajouter 3 πλειστον C
16	18	εἰλημμένος	εἰλημμένος
19	16	γεννηθῆ	γεννηθῆ
24	7	δείκνυονται	δεικνύονται
26	9	ἐκάστη	ἐκάστη
26	11	τὸ	τὰ
26	25	διδασκαλίας	διδασκαλίας
47	31	Στοῖκῶν	Στωῖκῶν
197	16	διπλάσια	διπλάσια
199	6	δευτέρον	δεύτερον
205	36	ποικίλλουσι	ποικίλλουσι
207	14	δια	διὰ
207	22	γίνεται	γίνεται
350	20	"Ιππαῖος	"Ιππαῖος
400	19	οὐδαῆς	οὐδαῆς

Table des noms propres du texte grec.¹⁾

A

- 'Αβερόης: 3, 18, 20; 20, 17; 34, 39; 133, 2;
214, 22; 220, 15; 230, 27; 337, 3; 493
'Αβινέρας: 3, 18; 16, 7; 79, 12
'Αγαμέμνων: 67
'Αθῆναι: 52, 13; 173, 10
'Αίγαλος: 417, 1
'Αίγυπτος: 31, 2; 474, 25
'Αίγών: 473, 30
'Αίθιοπικά (ὅρη): 473, 30
'Αἴτηη: 31, 4
'Ακαδημία: 47, 25
'Ακραταντίος: 414, 19
'Αλβέρτος (ὁ ἄγιος) (St Albert le Grand):
15, 19; 27, 10; 28, 32; 35, 3; 191, 17;
347, 32
'Αλέξανδρος ὁ Φιλόποιου: 2; 3; 124, 3
'Αλέξανδρος ὁ Πάρις: 124, 3
'Αλέξανδρος (φιλόσοφος) 230, 27; 254, 37;
259, 31; 264, 5; 279, 15; 497; 500, 36;
507, 2
'Αλκιβιάδης: 398, 14
'Αλκμαίων: 431, 33
'Αμπανία: 474, 26
'Αμμώνιος: 3, 16; 8, 19; 34, 40; 63; 161,
27; 209, 15; 219, 11; 230, 27; 250, 21;
251, 12; 255, 8; 319, 26; 337, 33; 338;
339, 5
'Αραζαγόρας: 350; 361, 21; 363, 25; 372,
30; 399, 20; 411, 2; 426; 431, 8; 432, 1;
477, 11; 478, 3; 479, 23; 486, 31; 487,
7; 492; 493
'Αραζιμαρδος: 399, 14; 486, 31; 492, 25
'Αραζιμένης: 350, 20; 431, 31; 474, 32;
478, 6; 487, 1; 492, 19
'Απολλωνιάτης: 350, 21
'Αράξης: 473, 19
'Αργεία: 474, 20

Αργος: 474, 18

- 'Αργυρός (ῷος): 473, 30
'Αριστοτέλης: 1 à 348 passim; 349; 355;
365; 366; 414; 421; 423; 462, 26;
479, 26; 488; 490; 496; 500; 501
'Αρκαδία: 473, 38
'Αρμήνια (ὅρη): 473, 27
'Αρχύτας: 42, 13
'Ασπάσιος: 259, 27
'Ατλας: 483, 12
'Ατρείδης: 67, 8
'Ατρεύς: 67, 10
'Αφροδίτη: 421, 36
'Αχελῶος: 473, 32
'Αχιλλεύς: 391, 5, 7
'Αχλεία: 474, 20

B

- 'Βάκτρος: 473, 19
'Βοήτιος: 8, 13; 9; 15; 16; 17, 39; 32, 11;
33, 24; 34, 40; 44, 20; 72, 27; 97, 2;
106; 120, 37; 131, 19; 160, 18; 161, 13;
176, 13; 179, 26; 190, 7; 214, 35;
242, 6; 293, 28
'Βόσπορος: 474, 27
'Βρίτων: 80, 1

Γ

- 'Γαλατία: 55, 30
'Γαληρός: 459, 31
'Γάσειρα (τὰ): 424, 37
'Γερμανία: 55, 31
'Γιλιπέρτος (Πορφετάρος): 15, 18; 214, 35

Δ

- 'Δημόκριτος: 350, 11; 355, 34; 359, 10;
361, 21; 399, 15; 412, 27; 426; 427, 8;
431, 3; 443, 27; 461; 462, 38; 478, 5;
487, 9
'Διογένης: 350, 21; 431, 31; 474, 32

¹⁾ Le premier chiffre renvoie à la page, le second à la ligne. Lorsque dans une même page, le même nom revient plusieurs fois, la ligne n'est pas indiquée.

E

- *Ἐβρος: 473, 33
 Ἐλλάς: 462, 31; 473, 32
 Ἐμπεδοκλῆς: 350; 355, 34; 358, 16; 399,
     16; 414, 19; 424, 1; 431; 449, 30;
     475, 1; 479, 22; 487, 4; 492; 502
 Ἐπικούριοι: 47, 33
 Ἐπίκονδρος: 399, 15
 Ἐρμῆς: 421, 35
 Ἐρυθρὰ θάλασσα: 474, 25
 Ἔνξειρος; Πόντος: 461, 5; 472, 37; 473, 26;
     474, 4; 479, 3
 Ἐνδώπη: 473, 26, 27, 29

H

- *Ηπειρος: 479, 8
 Ἡράκλεια; Στῆλαι: 473, 25
 Ἡράκλειτος: 350, 20; 399, 17; 401, 6;
     414, 18; 425, 29; 431, 33; 486, 30
 Ἡρακλῆς: 52, 11, 18; 424, 37.
 Ἡσίοδος: 367, 23; 425, 27

O

- Θαλῆς: 350, 19; 424, 2; 431, 29; 435, 15;
     486, 28
 Θαργήλια: 483, 26
 Θεμίστιος: 3, 17; 61, 3; 194, 6;
 Θεόφραστος: 3, 9; 481, 18; 486, 7
 Θερσίτης: 283, 4
 Θῆβαι: 52, 12; 474, 16
 Θωμᾶς ὁ ἐξ Ἀκίνου: 4, 34; 5, 3; 7, 6; 18,
     29; 77, 21; 135, 26; 300, 29

I

- *Ιλιον: 389, 6, 19
 Ἰναχος: 473, 32
 Ἰνδικὴ θάλασσα: 424, 38
 Ἰνδός: 743, 21
 Ἰππασος: 350, 20; 486, 30
 Ἰππάν: 350, 19; 431, 34; 486, 30
 Ἰστρος: 473, 25
 Ἰταλία: 55, 30; 423, 31

K

- Καύκασος: 473, 21, 22; 474, 2
 Κελτική: 473, 24
 Κυκέλων: 2, 34; 29, 16
 Κλεόδημος: 479, 24
 Κλέον: 448, 29; 450, 8
 Κοραζοί: 474, 4
 Κορίσκος: 456, 4, 5
 Κοίτος: 67, 14; 421, 14, 29
 Κοίος: 378, 35, 36
 Κοιτίας: 431, 36
 Κωρσαντίνος ὁ Παλαιολόγος: 1, 1
 Κωρσαντινούπολις: 272, 35

A

- Αατίροι: 3; 6, 6; 214, 38; 250, 8
 Αεύκιτπος: 399, 15; 412, 27; 426; 431, 4;
     487, 9
 Αιρέη: 473, 29; 474, 26
 Αίγκος (ἡ): 476, 3
 Αινεῖον: 47, 27
 Αινιόπολις: 31, 2

M

- Μαγεντινός: 3, 32
 Μαιῶτις (Λίμνη): 473, 20; 474, 27
 Μακεδονία: 476, 2
 Μέλισσος: 350; 365, 20; 373, 1; 425, 21;
     486; 487, 18
 Μέμφις: 474, 17
 Μητρόδοδωρος ὁ Χίος: 487, 11
 Μυκῆναι: 474, 19

N

- Νεῖλος: 473, 32
 Νέστος: 473, 33
 Νιφεύς: 283, 2
 Νέσις: 473, 30

Z

- Ξεινοχάτης: 47, 29; 414, 17; 429, 37;
     431, 28; 434, 33; 492, 10

O

- *Ομηρος: 379, 36; 391, 7; 449, 30; 474, 16
 *Ορέστης: 52, 10
 *Ορφαίκα ἐπη: 435, 10

P

- Παλαιστίνη*: 475, 37
Πάρις: 124, 3
Παρμενίδης: 350; 365, 20; 400, 35;
  425, 21; 486; 487, 18; 492, 3
Παρασσός: 473, 19
Πελοπίδης: 67, 8
Πελοπόννησος: 272, 35; 473, 38
Πέλοψ: 67, 10
Πίγδαρος: 52, 12
Πίνθος: 473, 32
Πίστωρ: 47; 52, 12; 65, 2; 67, 36; 68, 17;
  69; 72; 91; 195, 10; 240, 3; 258, 17;
  259, 9; 270, 4; 350; 361; 365; 368;
  399, 18; 414, 17; 415, 12; 425, 29;
  427, 6; 431; 432, 29; 492, 4; 500, 20
Πλέύτιος: 34, 2; 42, 13
Πολιχέτειτος: 355
Πόντος: 461, 5; 472, 37; 473, 26; 474, 4;
  479, 3
Πορφεταρος: voir *Γιλμπέρτος*
Πορφύριος: 3; 5, 14; 7, 2; 15-18; 27, 35;
  30-32; 38-41; 46-50; à 87 passim?
  113; 114; 119; 129; 136; 139; 140;
  147; 153; 202; 230; 278; 338, 30;
  348, 37; 506, 36
Ποσειδῶν: 67, 14
Πτολεμαῖος: 300, 25; 421, 34
Πνευμαγόρειος: 361, 16; 365, 7; 373, 10;
  385, 31; 409, 15; 420, 26; 423; 425, 29;
  431, 29; 436, 16; 507, 28
Πνεῦμη: 473, 24

P

- *Ρίται: 473, 29
*Ρωμαῖος: 2, 8; 51, 29
*Ρώμενός: 51, 31

S

- Σακελία*: 31, 4
Σιμπλίκιος: 3, 10, 17; 35, 29; 497; 507
Σκυθεῖα: 473, 28
Σενθική λίμνη: 476, 3
Σκόμβρον (τὸ): 473, 33
Σολομώρ: 7, 10
Στριγιώρ: 473, 33
Στωϊκοί: 47, 31; 250, 12; 399, 17; 487, 2
Συριαρός: 3, 10

T

- Τάρας*: 473, 20
Ταρταλίδης: 67, 8
Τάνταλος: 52, 10; 67, 10
Ταρτησσός: 473, 25
Τίμαιος (ouvrage de Platon): 258, 17;
  298, 3; 368, 14; 427, 6; 431, 17; 432, 29
Τίμαιος ὁ φιλόσοφος: 435, 20
Τούλλιος: 29, 16 (voir *Κικέρων*)
Τροία: 389, 8, 10

Υ

- *Υἱλος: 52, 11

Φ

- Φᾶσις*: 473, 21
Φίλιππος: 124, 3
Φιλόπονος: 3, 31
Φουρίζη: 461, 5

Χ

- Χοάσπης*: 473, 19
Χρεμέτης: 473, 31
Χρυσαύριος: 31, 3; 42, 9

Ψ

- Ψελλός*: 3, 32; 266, 3; 338, 9

Table des matières.

Introduction	I-VI
Commentaires des ouvrages d'Aristote.	
A. Sur les trois premières parties de la logique	1-348
Épître dédicatoire à Constantin Paléologue	1-6
PREMIÈRE PARTIE.	
Prolégomènes à la logique et à „l'Isagoge“ de Porphyre	7-113
Leçon I. Utilité de la philosophie	7-13
Leçon II. Division de la logique	14-20
Leçon III. Questions diverses	20-26
Leçon IV. De l'objet de la logique	27-30
Leçon V. Prolégomènes proprement dits à l'Isagoge de Porphyre	30-36
Leçon VI. Y a-t-il une science des universaux?	36-41
Leçon VII. Explication sur les cinq universaux	41-50
Leçon VIII. Du genre	50-57
Leçon IX. Questions diverses	57-64
Leçon X. De l'espèce	64-69
Leçon XI. Remarques	69-74
Leçon XII. Questions diverses	74-81
Leçon XIII. De la différence	81-87
Leçon XIV. Remarques	88-94
Leçon XV. Du propre	94-99
Leçon XVI. De l'accident	99-105
Leçon XVII.	105-113
SECONDE PARTIE.	
Commentaire du livre des Catégories d'Aristote	114-237
Prolégomènes	114
Leçon I.	114-119
Leçon II.	119-125
Leçon III.	126-129
Leçon IV.	129-136
Leçon V. De la substance	136-144
Leçon VI.	144-147
Leçon VII.	148-154
Leçon VIII.	154-160
Leçon IX. De la quantité	160-171
Leçon X.	171-178
Leçon XI. Des relations	178-184
Leçon XII.	184-195

Leçon XIII.	195-200
Leçon XIV. De la qualité	200-207
Leçon XV.	207-215
De l'action et de la passion	213-215
Leçon XVI. Des opposés et des contraires	215-222
Leçon XVII. De la privation et de l'habitus	222-231
Leçon XVIII. De l'antériorité	231-233
De la simultanéité	233-234
Du mouvement	234-236
De la possession	236-237
 TROISIÈME PARTIE.	
Commentaire du livre sur l'interprétation	238-348
Leçor. I.	238-246
Leçon II.	246-250
Leçon III.	250-255
Leçon IV.	256-262
Leçon V.	262-273
Leçon VI. Deuxième partie	273-280
Leçon VII.	280-287
Leçon VIII.	288-296
Leçon IX.	296-303
Leçon X. Troisième partie	303-311
Leçon XI.	311-321
Leçon XII. Quatrième partie	321-330
Leçon XIII.	330-335
Remarques	335-337
Leçon XIV. Cinquième partie	337-348
 B. Annotations sur les livres d'Aristote 349-481	
I. Annotations sur les livres de la Physique 349-408	
Sur le livre premier	349-353
Sur le livre II.	353-358
Sur le livre III.	359-366
Sur le livre IV.	366-375
Du temps	376-381
Sur le livre V.	381-387
Sur le livre VI.	388-392
Sur le livre VII.	392-399
Sur le livre VIII.	399-408
 II. Annotations sur les quatre livres du „De caelo“ 409-429	
Sur le livre I.	409-415
Sur le livre II.	415-425
Sur le livre III.	425-426
Sur le livre IV.	426-429

III. Annotations sur les trois livres du „De anima”	429-454
Sur le livre I.	429-435
Sur le livre II.	436-448
Sur le livre III.	448-454
IV. Annotations sur d'autres ouvrages et opuscules	455-481
Sur le „De memoria et reminiscentia“	455-457
Sur le „De somno et vigilia“	457-459
Sur le „De insomniis“	459-460
Sur le „De divinatione per somnum“	460-463
Sur le „De animalium motione“	463-465
Sur le „De longitudine et brevitate vitae“	466-467
Sur le „De senectute et juventute, de vita et morte“	467-468
Sur le „De respiratione“	468-470
Sur le livre premier du „De meteorologicis“	470-474
Sur le livre II.	474-479
Sur le livre III.	479-481
Sur le livre IV.	481
V. Fragments divers	482-486
De la privation	482
De la possession	483
De l'origine	483
De la partie	484
De la perfection	484
Sur la limite	485
Sur l'expression „ <i>καθό</i> “	485
Sur la disposition, l'habitude, la passion	485-486
VI. Notes marginales sur la Physique d'Aristote	486-509
Corrections	509
Table des noms propres	509-512
Table des matières	513-515

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: AN. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

E.Y.D με K.t.I
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006